

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 316/2024-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 3Tos/56/2024-1999 z 9. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. apríla 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 1, 2, 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), zákazu mučenia podľa čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru a podľa čl. 9 ods. 1, 3, 4 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) uznesením krajského súdu č. k. 3Tos/56/2024-1999 z 9. apríla 2024.

2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že je uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trnava, odboru kriminálnej polície ČVS: ORP-374/2-VYS-TT-2023 z 1. júna 2023 trestne stíhaný v bode I pre prečin neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona v súbehu so zločinom podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona a s prečinom neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku podľa § 219 ods. 2 Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, v bode III uznesenia vyšetrovateľa pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2, 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) a f) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, v bode IV uznesenia vyšetrovateľa pre prečin

úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom poškodzovania cudzích práv podľa § 375 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) a písm. f) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a napokon v bode V uznesenia vyšetrovateľa pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. d), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) a f) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona.

3. Sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 5Tp/27/2023 zo 4. júna 2023 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3Tpo/28/2023 z 29. júna 2023 vzatý do preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

4. Dôvodnosť ďalšieho trvania preventívnej väzby sťažovateľa bola preskúmaná uznesením okresného súdu sp. zn. 5Tp/50/2023 zo 14. novembra 2023 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 5Tpo/62/2023 z 30. novembra 2023 (ktorých ústavnú konformnosť preskúmal ústavný súd v uznesení č. k. IV. ÚS 132/2024-26 z 18. marca 2024) a po podaní obžaloby 27. novembra 2023 (spojené rozhodovanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby a ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku) uznesením okresného súdu sp. zn. 105T/50/2023 z 11. decembra 2023 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3Tos/233/2023 z 19. decembra 2023 (ktorých ústavnú konformnosť preskúmal ústavný súd v uznesení č. k. IV. ÚS 169/2024-25 z 3. apríla 2024).

5. V čase podania aktuálnej ústavnej sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu č. k. 3Tos/56/2024-1999 z 9. apríla 2024 prebieha konanie pred súdom (hlavné pojednávanie konané 29. januára 2024, 12. februára 2024 a 12. marca 2024).

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti rozdelil svoju argumentáciu do viacerých rovín.

7. V prvej rovine svojej argumentácie sťažovateľ napáda postup okresného súdu, ktorý vo veci nielen nepostupuje prednostne a urýchlene, ale dokonca postupuje vedome nezákonne, keďže (i) ani jeden dosiaľ vykonaný termín hlavného pojednávania (29. januára 2024, 12. februára 2024 a 12. marca 2024) nebol vykonaný zákonným spôsobom z dôvodu neupovedomenia a vôbec ani nezistenia/nezisťovania právnych nástupcov zosnulého poškodeného [REDAKOVANÉ], v dôsledku čoho tak „od podania obžaloby zo dňa 27.11.2023 až doposiaľ nebolo v trestnej veci sťažovateľa vykonané súdom nijaké zákonne vykonané hlavné pojednávanie“. Ďalším zákonným pochybením je/bol postup orgánov činných v trestnom konaní, ktorý predchádzal podaniu obžaloby, ktorý bol zatiaľ nezákonnosťou (ktorá pretrváva aj počas konania pred okresným súdom) spočívajúcou v nekompletnosti vyšetrovacieho spisu, ktorý bol sťažovateľovi predložený na záverečné preštudovanie 16. novembra 2023, keďže bol po podaní obžaloby 27. novembra 2023 písomne upovedomený o plánovanom výsluchu svedkyne 5. decembra 2023. Z tohto dôvodu bolo podľa právneho názoru sťažovateľa povinnosťou prokurátora podľa § 567t Trestného poriadku doplniť náležitosti obžaloby v lehote 10 dní, keďže „obžaloba v čase podania, t. j. dňa 27.11.2023 neobsahovala kompletný vyšetrovací spis, pričom k účinnosti novely Trestného poriadku došlo ku

dňa 15.03.2024 a prokurátor mal obligatórnu povinnosť doplniť náležitosti obžaloby podľa § 235 písm. e) Trestného poriadku v lehote 10 dní, t. j. najneskôr do dňa 25.03.2024, čo však neurobil. “.

8. V druhej rovine svojej argumentácie sťažovateľ namieta neopodstatnenosť ďalšieho trvania svojej väzby z dôvodu zániku podozrenia z trestnej činnosti kladenej mu za vinu. V tejto súvislosti sťažovateľ skutkovo konfrontuje obsahové výsledky, ktoré vyplynuli z výsluchu poškodeného [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní okresného súdu konanom 19. marca 2024, oproti obsahovým výsledkom, ktoré vyplynuli z jeho výsluchu v prípravnom konaní. Po ich zhodnotení sťažovateľ vyslovuje nepotvrdenie podozrenia zo stíhanej trestnej činnosti, ktorá je/bola, čo sa týka tohto poškodeného, právne kvalifikovaná ako obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. d), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) a f) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. V tejto súvislosti sťažovateľ namieta postup krajského súdu, ktorý odôvodňuje pokračovanie dôvodnosti trestného stíhania (aj v konaní pred súdom) „*dôkazmi z prípravného konania a z času vzatia sťažovateľa do väzby a k výpovedi [REDAKOVANÉ] z hlavného pojednávania zo dňa 19.03.2024... hovorí, že hodnotenie tohto dôkazu nemôže podliehať konaniu o väzbu ale len konaniu vo veci samej.*“.

9. V tretej rovine sťažovateľ spochybňuje ustálenie dôvodu tzv. preventívnej väzby, ktorý je vymedzený všeobecne, na podklade jediného argumentu o tom, že „*od posledného rozhodnutia nedošlo k jeho zmene*“. Takéto odôvodnenie preventívnej väzby po viac ako 10 mesiacoch jej trvania je absolútne nedostatočné, pričom druh, charakter, rozsah či závažnosť trestnej činnosti nemôžu byť dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ak nie je naplnená dispozícia tejto právnej normy.

10. V poslednej rovine svojej argumentácie sťažovateľ poukazuje na mimoriadne okolnosti svojej veci, ktoré odôvodňujú v jeho prípade možnosť jej nahradenia aj pri právnej kvalifikácii jedného zo stíhaných skutkov ako obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. d), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) a f) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Ako mimoriadnu okolnosť vo svojej veci sťažovateľ videl svoj zlý zdravotný stav a smrteľnú chorobu, ktorou trpí, ktorá nie je a ani nemôže byť v podmienkach väzby zdravotne riešená. Ďalšou takou okolnosťou je aj potreba starostlivosti o maloletú dcéru, a teda v jeho prípade je prítomná aj okolnosť jeho osobných a rodinných väzieb, ktoré sú výkonom väzby vážne narušené. Sťažovateľ teda atakuje napadnuté uznesenie krajského súdu arbitrárnym výkladom pojmu „*výnimočné okolnosti*“, pod ktorý spadá zlý zdravotný stav osoby vykonávajúcej väzbu, ako aj osobné a rodinné pomery, v rámci ktorých je potrebné zohľadňovať aj osobný stav osoby nachádzajúcej sa vo väzbe a jej interakcie s rodinnými príslušníkmi, predovšetkým s vlastnými deťmi. Navyše v ostatnej žiadosti o prepustenie z väzby, ktorá predchádzala napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľ zvýraznil naliehavosť jeho liečenia v adekvátnom zdravotníckom zariadení, keď poukázal na to, že „*už má smrteľnou chorobou postihnuté obe strany tela, vo výkone väzby mu bolo až po 8 mesiacoch zabezpečené vyšetrenie neurológom, nevie sa domôcť vyšetrenia na magnetickej rezonancii, má nonstop bolesti, na jeho smrteľnú chorobu mu boli predpísané antidepresíva namiesto potrebných liekov a potrebuje neurologické vyšetrenie v špecializovanej ambulancii.*“. Zdravotné aspekty sťažovateľ zdôrazňuje aj v doplnení ústavnej sťažnosti (podanom ešte v rámci lehoty na jej podanie, keď chronologicky uvádza časový prehľad svojho liečenia počas výkonu väzby s akcentom jeho nedostatočnosti). Sťažovateľ mal byť po prvýkrát od svojho vzatia do väzby neurologicky vyšetrený až 2. februára

2024 (po 8 mesiacoch výkonu väzby), a to len ústavným neurológom, pretože mu nebolo zabezpečené všeobecným lekárom vyšetrenie u jeho neurológa v Nitre. Už pri tomto vyšetrení mu bola zistená „symetrická kvadruhyperreflexia s rozš. zónou výbavnosti a takt.hypestéza v oblasti celého pravého lýtku“. Následne mu malo byť zabezpečené špeciálne vyšetrenie na magnetickej rezonancii, čo sa však ani do dňa doručenia doplnenia tejto ústavnej sťažnosti nestalo. V súčasnom období užíva liečivo Setralín, ktoré je nedostatočné na liečbu jeho smrteľnej choroby, čo je zrejme aj z verejne dostupných zdrojov. V závere sťažovateľ zhrnul, že „už má smrteľnou chorobou postihnuté obe strany tela, vo výkone väzby mu bolo až po 8 mesiacoch zabezpečené vyšetrenie neurológom, nevie sa domôcť vyšetrenia na magnetickej rezonancii, má nonstop bolesti, na jeho smrteľnú chorobu mu boli predpísané antidepresíva namiesto potrebných liekov a potrebuje neurologické vyšetrenie v špecializovanej ambulancii a magnetickú rezonanciu, avšak porušovateľ sa touto argumentáciou nezaoberal a opomenul ju, nevyžiadal si z ústavu na výkon väzby nijaké vyjadrenie ani potvrdenie.“. Materiálne naplnenie porušenia zákazu mučenia podľa čl. 3 dohovoru nachádza v postupe krajského súdu, ktorý ako súd sťažnostný opomenul reagovať na ním prednesenú argumentáciu týkajúcu sa jeho zhoršujúceho sa zdravotného stavu vrátane preverovania jej opodstatnenosti v príslušných zdravotných strediskách, v dôsledku čoho je tak obmedzený na osobnej slobode „za podmienok, ktoré nie sú zlučiteľné s úctou k ľudskej dôstojnosti“, keďže v dôsledku neadekvátnej liečby svojho smrteľného ochorenia je vystavovaný utrpeniu.

11. Zhrnuté argumenty sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti podrobne odôvodňuje poukazom na rozhodovacia prax Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a ústavného súdu, pričom ústavný súd aj bez potreby komplexného prebratia parciálnej sťažnostnej argumentácie do odôvodnenia tohto rozhodnutia konštatuje, že sa dôsledne oboznámil s celým obsahom ústavnej sťažnosti a jej prílohami.

12. Na podklade uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„I. Uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 09.04.2024 pod spis. zn. 3Tos/56/2024-1999 boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa a to podľa čl. 17 ods. 1, čl. 17 ods. 2, čl. 17 ods. 5 Ústavy... podľa čl. 8 ods. 1, čl. 8 ods. 2, čl. 8 ods. 5 Listiny... podľa čl. 3, čl. 5 ods. 4 Dohovoru... podľa čl. 9 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Medzinárodného paktu...

II. Uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 09.04.2024 pod spis. zn. 3Tos/56/2024 – 1999 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

III. Krajskému súdu v Trnave prikazuje, aby [REDAKOVANÉ]... prepustil z väzby na slobodu.

IV. Sťažovateľovi priznáva voči porušovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,-EUR (eventuálne vo výške podľa vlastnej úvahy Ústavného súdu Slovenskej republiky)...

V. Porušovateľ je povinný nahradiť sťažovateľovi náhradu trov konania a náhradu trov právneho zastúpenia za konanie o ústavnej sťažnosti, a to vo výške 856,72,-Eur a nákladu na vytvorenie zaručenej konverzie vo výške 11,50,- Eur...“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

17. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

III.1. Všeobecné judikatúrne východiská:

18. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09, IV. ÚS 36/2020, IV. ÚS 462/2020, IV. ÚS 176/2021, IV. ÚS 237/2021) vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, I. ÚS 100/04, III. ÚS 199/05, II. ÚS 185/2016). Obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti za väzbu a proti nej vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (III. ÚS 38/01, IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08). V označených ustanoveniach ústavy sú obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (III. ÚS 227/03, III. ÚS 34/07, IV. ÚS 181/07, IV. ÚS 333/08, III. ÚS 54/2017, IV. ÚS 263/2018).

19. Z judikatúry EŠLP ďalej vyplýva, že súd rozhodujúci o pozbavení slobody nemusí dať odpoveď na každý argument osoby pozbavenej slobody. Tento súd však nesmie ignorovať konkrétne skutočnosti namietané touto osobou, ktoré by mohli spochybnit' existenciu podmienok „zákonnosti“ pozbavenia osobnej slobody (Ilijkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť č. 33977/96, bod 94). Každé pozbavenie osobnej slobody totiž musí sledovať účel ochrany jednotlivca pred svojvôľou (pozri rozsudok Veľkej komory vo veci S., V. a A. proti Dánsku z 22. 10. 2018, sťažnosti č. 35553/12, č. 36678/12 a č. 36711/12, bod 74).

20. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Teda úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd.

21. Do obsahu právomoci ústavného súdu však nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré viedli k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby a jej ďalšie trvanie. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usporiadaný na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní. Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách.

22. Ústavný súd preto nemôže zasahovať do skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ak ich z ústavného hľadiska možno pokladať za akceptovateľné a udržateľné. Kasačnú intervenciu ústavného súdu by mohli vyprovokovať také prípadné rozhodnutia a postupy všeobecných súdov v rámci rozhodovania o väzbe, ktoré by v určitom štádiu trestného konania predstavovali zjavný omyl či exces pri posudzovaní formálnych a materiálnych podmienok väzby, prípadne by boli iným evidentným popretím samotnej podstaty ochrany základných práv a slobôd. Z týchto hľadísk ústavný súd vychádzal aj v prejednávanej veci.

23. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

III.2. Napadnuté uznesenie krajského súdu:

24. Krajský súd sa v napadnutom uznesení separátne vyjadroval k viacerým okruhom sťažnostných námietok sťažovateľa.

25. V rámci prvého okruhu námietok krajský súd potvrdil dôvodnosť vedeného trestného stíhania sťažovateľa, a to aj v kontexte svojich záverov vyjadrených vo svojom uznesení sp. zn. 3Tos/233/2023 z 19. decembra 2023 vrátane stavu aktuálne vykonaného dokazovania. Na potvrdenie svojich záverov krajský súd vo vzťahu len k sťažovateľovi poukázal na početnosť zhromaždených dôkazov, konkrétne na (i) výpoveď poškodeného [REDACTED], (ii) svedkyne

██████████ (ktorá sa vyjadrovala aj k psychickému stavu poškodeného v spojení so správou psychiatricky ██████████), (iii) správu psychiatricky ██████████, (iv) zmluvy uzatvorené s bankou SLSP, a.s., (v) výsluch zástupcu spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. ██████████, ktorý aj doložil príslušné písomné podklady súvisiace s poskytnutím úveru, (vi) výpoveď poškodeného ██████████ z 3. júna 2023, (vii) úverové zmluvy s Tatra bankou, a.s., potvrdenia o ich vyplatení s bankou UniCredit Bank a výpisy z účtu. Na podklade takto zhromaždených dôkazov krajský súd uzavrel, že „Zabezpečené a doposiaľ vykonané dôkazy v prípravnom konaní ako aj na hlavnom pojednávaní odôvodňujú podozrenie zo spáchania trestnej činnosti v takej miere, ktorá je potrebná na rozhodnutie o väzbe v tomto štádiu trestného stíhania.“.

26. V reakcii sťažovateľa na závery vyplývajúce z výsluchu poškodeného ██████████ z 19. marca 2023 na hlavnom pojednávaní krajský súd sťažovateľovi pripomenul, že „pre väzobné stíhanie obžalovaného sa nevyžaduje preukázanie viny obžalovaného bez dôvodných pochybností, ako je tomu v prípade meritórneho rozhodnutia, ale postačuje dôvodnosť podozrenia, že sa obžalovaný stíhanej trestnej činnosti mohol dopustiť. Súd sa teda pri rozhodovaní o väzbe nezameriava na hodnotenie viny obžalovaného, obhajoby obžalovaného, ani na hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, ale obmedzuje svoje skúmanie na posúdenie splnenia formálnych a materiálnych podmienok väzby. Zároveň existencia dôvodného podozrenia predpokladá, že sú dané skutočnosti alebo informácie, ktorými by bolo možné presvedčiť nezávislého a objektívneho pozorovateľa o tom, že sa dotýčnú osoba mohla dopustiť trestného činu. Tieto skutočnosti, na ktorých sa podozrenie zakladá, však nemôžu byť na rovnakej úrovni ako skutočnosti potrebné k odôvodneniu odsúdenia, lebo v konaní o väzbe súdy nehodnotia dôkazy s konečnou platnosťou. Takéto hodnotenie je vyhradené až rozhodovaniu vo veci samej, ktoré v prípade postavenia obžalovaného pred súd nasleduje potom, čo bolo v súlade so zásadami bezprostrednosti a ústnosti vykonané celé dokazovanie.“. Pri preskúmaní dôvodnosti vedeného trestného stíhania v konfrontácii s dosiaľ vykonaným dokazovaním (rozumej aj diapazónom zhromaždených dôkazov a z nich vyplývajúcich záverov) nie je podľa krajského súdu úlohou vo veci konajúceho súdu „vyhodnotiť dôkaznú situáciu tak, ako pri rozhodovaní vo veci samej, ani detailne vyrovnáť sa s obhajobou obžalovaného. V tomto štádiu trestného konania je predpokladom trvania väzby dôvodné podozrenie zo spáchania trestnej činnosti, nie (spolahlivo, bez rozumných pochybností) preukázaná trestná činnosť.“. S ohľadom na uvedené preto „ak aj obžalovaný v sťažnosti namieta pravdivosť výpovede poškodeného a sponchybnuje jeho dôveryhodnosť, v tomto prípade ide o druh sťažnostných námietok, ktoré... presahujú rámec súdneho prieskumu uplatňovaného pri tomto väzobnom rozhodovaní.“.

27. Dôvodnosť ďalšieho pretrvávania preventívnej väzby sťažovateľa krajský súd videl v skutočnostiach týkajúcich sa „osobnosti obžalovaného, ako aj charakter, závažnosť rozsah a motív vyšetrovanej trestnej činnosti.“. V nadväznosti na to krajský súd poukázom na samotný dôvod preventívnej väzby, ako je definovaný v Trestnom poriadku, prízvukoval, že „Uvedený väzobný dôvod sa v určitej miere odlišuje od zvyšných dvoch väzobných dôvodov a je založený na predpoklade, že účelom trestného stíhania je i predchádzanie trestnej činnosti (obdobne pozri uznesenie NSSR z 8. marca 2012, sp. zn. 5 Tost 7/2012). V danom prípade boli u menovaného obžalovaného jasne prítomné konkrétne skutočnosti umožňujúce vysloviť záver o existencii dôvodov väzby tak, ako to vyžaduje zákon. Krajský súd zároveň uvádza, že obžalovaný dostal od konajúceho súdu odpovede na to, prečo je u neho daný dôvod preventívnej väzby, a že obava z pokračovania

v páchaní trestnej činnosti je stále reálna, že nie je iluzórna, že sa postupom času nijako neoslabila a v nezmennom rozsahu pretrváva aj naďalej.“. V ďalšom krajský súd svoj záver o pretrvávaní dôvodného podozrenia z pokračovania v páchaní trestnej činnosti vysvetlil „najmä s prihliadnutím na charakter, rozsah a motív páchania stíhaných trestných činov, ktoré konanie sa vyznačuje dôkladnou premyslenosťou zámienok, pod ktorými mal poškodených uviesť do omylu v úmysle zadovážiť si majetkový prospech, čím na ich majetku mala byť spôsobená škoda. To spoločne so skutočnosťou, že stíhanú trestnú činnosť mal páchať v rokoch 2021 až 2023 a v tejto trestnej veci nie je obžalovaný z jedného individuálneho skutku (obžalovaný je aktuálne podozrivý aj zo spáchania prečinu neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku v súbehu so zločinom podvodu, zo spáchania zločinu podvodu, zo spáchania prečinu úverového podvodu v súbehu s prečinom poškodzovania cudzích práv a zo spáchania obzvlášť závažného zločinu podvodu), ale opakovanej činnosti, z ktorej možno vyvodiť akýsi modus operandi v snahe zadovážiť si majetkový prospech, práve z týchto skutočností (charakter, rozsah a motív páchania stíhanej trestnej činnosti) vyplýva v tomto štádiu konania dôvodná obava, že by v prípade ponechania na slobode mohol v tomto druhu trestnej činnosti pokračovať.“.

28. Napokon sa krajský súd vyjadril aj k podmienkam nahradenia väzby, pričom v tomto ohľade pristúpil k plnému odôvodneniu tejto časti sťažnosti sťažovateľa, keďže sám vyhodnotil okresným súdom predostretú argumentáciu ako „vážnu, nezodpovedajúcu podmienkam kladeným na tento druh odôvodnenia“. Krajský súd sám zhodnotil, že v sťažovateľovom prípade nemôže byť účel väzby nahradený uložením „primeraných povinností a obmedzení v zmysle § 82 odsek 1 Trestného poriadku (ani kontrolou plnenia týchto povinností technickými prostriedkami), keď postup podľa § 82 ods. 1 Trestného poriadku vyžaduje záver o tom, že účel väzby je možné dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka, ku ktorému záveru nedospel ani krajský súd. K tomu krajský súd len dodáva, že ak si obžalovaný zvykol na tento spôsob života a je u neho identifikovaný preventívny dôvod väzby, nemožno sa domnievať, že by využitie týchto inštitútov znamenalo zmenu v jeho hodnotovom nastavení a zaužívanom spôsobe života.“. Predmetné východiská krajský súd zohľadnil aj pri posudzovaní podmienok nahradenia väzby ďalšími ponúknutými prostriedkami ako návrhom sťažovateľa na nahradenie väzby písomným sľubom a ponúknutou peňažnou zárukou.

29. Vo vzťahu k sťažovateľom predostretej generálnej námietke o možnosti nahradenia väzby aj pri obzvlášť závažnom zločine identifikovaním mimoriadnych/výnimočných okolností veci krajský súd v prvom rade vysvetlil obsah pojmu pomery páchatel'a, pod ktorými je potrebné rozumieť „okolnosti týkajúce sa osoby páchatel'a, jeho osobných, rodinných pomerov, ktoré nesúvisia so spáchaním trestného činu a existujú v čase rozhodovania. Pri posúdení osoby páchatel'a sa pozornosť venuje najmä celému jeho predchádzajúcemu životu, veku, recidíve, postoju k páchanej trestnej činnosti a podobne. V podstate sa hodnotenia rodinné a osobné pomery, ktoré existujú v čase rozhodovania o väzbe napríklad zdravotný stav jeho rodiny, ktorá je na neho odkázaná starostlivosťou o početnú rodinu a podobne. Okolnosti prípadu sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahu, charakteru a závažnosti trestného činu, okolnosti prípadu z hľadiska aplikačnej praxe judikatúry, literatúry predstavujú okolnosti spoluurčujúce spoločenskú škodlivosť toho ktorého činu a ako také plnia v širšom slova zmysle funkciu materiálneho vyjadrenia protiprávneho činu. Za dôležitú okolnosť pri posudzovaní tohto znaku ustálila konštantná judikatúra napríklad to, že páchatel' sa dopúšťal závažného zločinu v afekte, úzkosti, strachu

vyvolaného partnerskou disharmóniou, chronickou konfliktnou situáciou, ktorá podstatne znížila jeho schopnosť ovládať svoje konanie (R 111/1997).“.

30. V nadväznosti na to, krajský súd uzavrel, že v sťažovateľovom prípade „nemožno skonštatovať prítomnosť výnimočných dôvodov.“, v dôsledku čoho tak „Ani z pohľadu sťažnostného súdu neboli splnené zákonné podmienky na to, aby väzba obžalovaného bola nahradená týmito alternatívnymi opatreniami. Skutočnosti opisované obžalovaným v sťažnosti nemôžu samé o sebe založiť existenciu výnimočných okolností a byť dôvodom pre nahradenie väzby obžalovaného. Za výnimočnú okolnosť sťažnostný súd nepovažuje ani rodinné pomery obžalovaného či nepriaznivý zdravotný stav obžalovaného, ktoré nie sú z hľadiska ich obsahu nejakým spôsobom výnimočné.“. Napokon krajský súd zvýraznil, že „čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepriznáva jednotlivcovi absolútne právo byť prepustený na záruku, ale umožňuje mu žiadať o prepustenie na slobodu s poskytnutím záruky. Súdnym orgánom vzniká v tejto súvislosti povinnosť zvážiť, či sa poskytnutím určitej záruky dosiahne rovnaký účel, aký bol sledovaný vzatím osoby do vyšetrovacej väzby. Prepustenie na základe záruky podľa § 80 Trestného poriadku je teda len možnosťou, ale nie oprávnením osoby pozbavenej osobnej slobody (nález Ústavného súdu SR zo 7. apríla 2016, sp. zn. III. ÚS 478/2015).“. Inými slovami, „požiadavka verejného záujmu na zabránenie v prípadnom konaní predpokladanom v ust. § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zo strany obžalovaného aj v tejto fáze trestného stíhania naďalej prevažuje nad rešpektovaním jeho osobnej slobody a možno ju stále považovať za súladnú s obhajobou akcentovanými zásadami primeranosti, zdržanlivosti a proporcionality a tiež súladnú s Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, tu najmä s ohľadom na charakter, závažnosť, či zložitost' prejednávanej trestnej veci, ako aj osobu obžalovaného.“.

III.3. Posúdenie veci:

31. Ústavný súd v rámci preskúmania ústavnej konformnosti napadnutého uznesenia pristúpil parciálne k hodnoteniu jeho jednotlivých častí. Na úvod však poukazuje na skutočnosť, že námietky sťažovateľa sú rekapituláciou jeho predošlých podaní, a to ústavných sťažností z 18. decembra 2023, o ktorej rozhodol ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 132/2024-26 z 18. marca 2024, a z 23. januára 2024, o ktorej rozhodol ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 169/2024-25 z 3. apríla 2024, pričom v oboch prípadoch boli ústavné sťažnosti odmietnuté z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

32. V rámci prvej časti sa zaoberal zdôvodnením materiálnej podmienky vedenia trestného stíhania, pričom zistil ústavne konformné zdôvodnenie dôvodnosti vedeného trestného stíhania v prípade sťažovateľa. Krajský súd uviedol taxatívny výpočet vo veci vykonaných úkonov na hlavných pojednávaniach konaných 29. januára 2024, 12. februára 2024 a 12. marca 2024, ktoré po obsahovej stránke predbežne vyhodnotil tak, že nerozptýlili podozrenie zo stíhanej trestnej činnosti kladenej sťažovateľovi za vinu, resp. podozrenie zo stíhanej trestnej činnosti potvrdili v miere postačujúcej na aprobáciu materiálnej podmienky väzby, a to dôvodnosti trestného stíhania.

33. Ústavný súd na tomto mieste môže len zopakovať svoju sťažovateľovi už známu argumentáciu, podľa ktorej odôvodnenosť podozrenia predpokladá existenciu skutočností alebo informácií, ktoré objektívnemu pozorovateľovi umožnia urobiť záver, že daná osoba mohla spáchať trestný čin (Michalko proti Slovenskej republike z 21. 12. 2010, body 112 a 113). Konanie musí vykazovať

znaky, ktoré v danom čase podľa platného vnútroštátneho práva naplňajú skutkovú podstatu trestného činu (Lukanov proti Bulharsku z 20. 3. 1997), a musí byť jasné, o aký konkrétny trestný čin ide (Berktaş proti Turecku z 1. 3. 2001). K absolútnym výsledkom v tomto smere je možné dospieť až po vyhlásení odsudzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu. Teda skutočnosti, ktoré vyvolali podozrenie, nemusia byť toho istého stupňa ako tie, ktoré sú potrebné na odôvodnenie odsúdenia alebo hoci len na vznesenie obvinenia (pozri Murray proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok Veľkej komory, 28. 10. 1994, č. 14310/88, § 55).

34. Ústavný súd si je vedomý judikatúry ESĽP, podľa ktorej závažnosť obvinenia sama osebe nemôže ospravedlňovať dlhú dobu väzby (Ilijkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť č. 33977/96, body 80 a 81), v sťažovateľovom prípade však bolo nielen prípravné konanie ukončené v rámci zákonnej 6-mesačnej lehoty určenej na objasňovanie trestnej činnosti klasifikovanej ako obzvlášť závažný zločin podľa § 209 ods. 2 Trestného poriadku, ale aj dĺžka väzby sťažovateľa vzhľadom na aktuálne štádium trestného konania v konfrontácii s plynulým postupom okresného súdu v predmetnej trestnej veci (termíny hlavného pojednávania nariadené a vykonané 29. januára 2024, 12. februára 2024 a 19. marca 2024, termín nariadený na 26. marec 2024 bol zrušený z dôvodu ospravedlnenia sa spoluobžalovaného a ďalší termín hlavného pojednávania bol nariadený na 26. apríl 2024) nie je v danom štádiu konania ústavne neakceptovateľná.

35. V konfrontácii s námietkou sťažovateľa o nedôvodnosti jeho trestného stíhania pre skutok týkajúci sa poškodeného [REDAKOVANÉ], ktorý je právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. d), ods. 4 písm. a) Trestného zákona, ústavný súd poukazuje na príslušnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktorej nie je čo z pohľadu ústavného súdu vytknúť. Krajský súd poukázal na to, že „*vykonané dokazovanie má vždy podporiť príslušné štádium trestného konania, v danom prípade väzobné rozhodovanie, pre ktoré je relevantné ako jeden z materiálnych predpokladov väzby dôvodné podozrenie, nie istota zo spáchania skutkov obvineným (obžalovaným), ktorá je relevantným podkladom na odsúdenie (obdobne pozri rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Krejčíř proti Českej republike z 26. 3. 2009, č. 39298/04 a 8723/05). Preto je hĺbkové, konečné hodnotenie dôkazov a posúdenie zákonnosti dôkazného procesu vyhradené rozhodovaniu vo veci samej a nasleduje zásadne po ukončení dokazovania (obdobne pozri III. ÚS 569/2017, III. ÚS 183/2018, I. ÚS 221/2019). Ústavný súd tak zdôrazňuje, že všeobecnému súdu rozhodujúcemu o väzbe úloha celkového hodnotenia dôkazov a s tým súvisiaceho dôkazného procesu zásadne neprislúcha, len výnimočne by mohol na tomto základe konštatovať nesplnenie príslušnej materiálnej podmienky väzby, a to iba v prípade absolútneho nedostatku dôkazov proti väzobne stíhanému obvinenému (uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 5.5.2021, sp. zn. I. ÚS 193/2021-35). To však nie je prípad obžalovaného, keďže v danej veci existujú viaceré dôkazy, obsahujúce skutočnosti, svedčiacie o tom, že obžalovaný sa spáchania skutkov (aj žalovaného skutku v bode V) dopustil. Hodnotenie dôkazov do tej miery, ako to požaduje obžalovaný vo svojej sťažnosti, je pri rozhodovaní o väzbe neprípustné.“. K predostretej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu je nutné poznamenať, že detailne reflektuje na rozhodovaciu prax ústavného súdu, ktorú ústavne konformne aplikuje, a prilietavo reflektuje na argumentačnú námietku sťažovateľa a je nespochybniteľným potvrdením sťažovateľom nastolenej požiadavky vedenia dialógu o dôvodoch jeho väzby zo strany krajského súdu. Samozrejme, zmena výpovede poškodeného zohráva svoju rolu, avšak v štádiu*

súdneho konania s pomerne hustou frekvenciou konania odročovaného hlavného pojednávania je akceptovateľné, ak podozrenie nerozptýlené v súhrne vykonaných dôkazov bude vyhodnotené až v rámci meritórneho rozhodovania o vine (podľa odlišných, pre obvineného priaznivejších zásad, než podľa akých sa posudzuje dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestného činu ako predpoklad väzby). Samozrejme, konanie musí efektívne spieť k takému jeho záveru, čo sa v predmetnej veci javí ako splnené (ústavný súd v rozsahu svojho rozhodovania týkajúceho sa ústavnej udržateľnosti rozhodnutia o väzbe nebude posudzovať čiastkové dôvody odročenia hlavného pojednávania, ktoré predostiera sťažovateľ). Treba podotknúť, že ak by bol vyhlásený oslobodzujúci rozsudok, bez ohľadu na jeho právoplatnosť to generuje prepustenie obvineného z väzby.

36. Vo vzťahu k pretrvávajúcemu dôvodnému podozreniu z pokračovania v páchaní trestnej činnosti ústavný súd poukazuje na precízne, písomne stvrdené posúdenie dôvodnosti jej ďalšieho trvania krajským súdom. Pre posúdenie ústavnej konformnosti tejto časti napadnutého uznesenia je východiskové spáchanie trestnej činnosti sťažovateľom (i) majetkového charakteru, (ii) štyrmi skutkami, (iii) po dobu vyše dvoch rokov (2021 – 2023), (iv) z dôvodu zabezpečovania a zvyšovania si životnej úrovne, (v) s cieľným zameraním sa na osobnostne zraniteľné osoby (verifikované vykonaným znaleckým skúmaním), (vi) identifikované a znaleckým skúmaním verifikované negatívne povahové vlastnosti samotného sťažovateľa prejavujúce sa aj v jeho postoji k vedenému trestnému stíhaniu a dešpektu k spoločenským normám a (vii) eskalujúci prvok v páchaní trestnej činnosti prejavujúci sa od vylákania peňažnej hotovosti až po nehnuteľný majetok značnej hodnoty. Týmito skutočnosťami krajský súd dal primeranú súdnu odpoveď na dôvody, pre ktoré má pretrvávajúť dôvodnosť preventívnej väzby („adequate judicial response“; Grauslys proti Litve z 10. 10. 2000, č. 36743/97). Inými slovami, riziko pokračovania v páchaní trestnej činnosti ako dôvodu preventívnej väzby bolo zo strany krajského súdu hodnoverne zdôvodnené poukazom na konkrétne skutkové okolnosti veci (Clooth proti Belgicku z 12. 12. 1991, sťažnosť č. 12718/87, bod 40) vrátane tých, ktoré by mohli spochybníť existenciu podmienok „zákonosti“ pozbavenia osobnej slobody (Ilijkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť č. 33977/96, bod 94).

37. Pokiaľ teda krajský súd ako súd sťažnostný poukazoval na druh, charakter a rozsah stíhanej trestnej činnosti, čo má byť podľa právneho názoru sťažovateľa v rozpore s rozhodovacou praxou aj vyšších súdnych autorít, ústavný súd k tomu konštatuje, že krajský súd rozhodol v spojení s konkrétnymi (nie všeobecne abstraktnými) dôvodmi, ktoré aj priliehavo vysvetlil. Naopak, v konfrontácii s obsahovými východiskami vyplývajúcimi z nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 33/2021-80 z 13. mája 2021 pri ich nesprávnej interpretácii [keďže podozrenie zo spáchania trestnej činnosti určitého druhu aj v jeho zmysle môže založiť dôvod preventívnej väzby, ak je naplnená hypotéza podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda ak je vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu vyvolaná obava z pokračovania v páchaní trestnej činnosti] sa žiada poukázať aj na aktuálnu rozhodovaciu činnosť ústavného súdu, podľa ktorej „Z pohľadu preventívneho účelu väzby nemožno vylúčiť ani také konanie obvineného, ktoré sa stotožňuje so skutkom, pre ktorý bolo vznesené obvinenie. Inak povedané, i samotné okolnosti vyšetrovaného trestného činu popísané v skutkovej vete zakladajúcej vznesené obvinenie, a tým individualizujúce prípad sťažovateľa, môžu odôvodniť obavu z pokračovania v trestnej činnosti, a tak viesť k ústavne konformnému obmedzeniu osobnej slobody.“ (III. ÚS 86/2023). Ústavný súd zároveň v kontexte poukazuje na uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 64/2021-11 z 9. februára 2021 (rovnako tak aj uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 541/2021 z 21. októbra 2021), podľa ktorého „dôvod

preventívnej väzby na rozdiel od iných väzobných dôvodov v priebehu akéhokoľvek trestného konania v zásade nemení svoju materiálnu podstatu, keďže tento väzobný dôvod je spravidla determinovaný určitými objektívnymi skutočnosťami existujúcimi už v čase spáchania skutku, na ktoré ďalšie plynutie času nemá akýkoľvek právne relevantný vplyv.“. Samozrejme, dôvod väzby je v každom štádiu konania potrebné vyhodnotiť aktuálne k momentu rozhodovania vzhľadom na všetky relevantné faktory, k čomu však v posudzovanom prípade došlo.

38. Ústavný súd sumarizuje, že krajský súd sa sťažovateľom predstretými námietkami zaoberal v rozsahu postačujúcom pre záver, že sťažovateľ dostal od všeobecných súdov odpoveď na všetky, ktoré boli podstatné. Krajský súd preto nepochybil, ak sa aj s niektorými z nich osobitne nezaoberal a detailnejšie ich nevyhodnotil, keďže všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia (IV. ÚS 112/05, II. ÚS 591/2023). Ústavný súd napokon dodáva, že len skutočnosť, že sťažovateľ sa so závermi krajského súdu nestotožňuje a má na vec iný názor, nemôže sama osebe viesť k záveru o arbitrárnosti uznesenia krajského súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojim vlastným (IV. ÚS 357/2023, IV. ÚS 169/2024).

39. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pre namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a podľa čl. 9 ods. 1, 3 a 4 medzinárodného paktu a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Tento záver ústavného súdu sa vzťahuje aj na časť uznesenia krajského súdu, ktorá sa týka náhrady väzby. V kontexte väzby a jej náhrady, ako aj samostatne, aj pokiaľ na sťažovateľom namietané porušenie zákazu mučenia podľa čl. 3 dohovoru, ktoré sťažovateľ pôvodne bližšie nekonkretizoval, avšak v doplnení ústavnej sťažnosti ho viaže na nedostatok zdravotnej starostlivosti a nedostatočnú reakciu konajúcich súdov na tento argument, sa toto odôvodnenie vyjadrí v jeho ďalšej časti (s doplnením dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti).

40. Ako ústavne konformnú teda videl ústavný súd aj tú časť napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorá sa týkala nahradenia väzby sťažovateľa prijatím jeho písomného sľubu, peňažnej záruky, ako aj probačným dohľadom.

41. Z judikatúry EŠLP k čl. 5 ods. 3 druhej vete dohovoru vyplýva, že čl. 5 ods. 3 dohovoru síce nepriznáva jednotlivcovi absolútne právo byť prepustený na záruku, ale umožňuje mu žiadať o prepustenie na slobodu s poskytnutím záruky. Súdnym orgánom vzniká v tejto súvislosti povinnosť zvážiť, či sa poskytnutím určitej záruky dosiahne rovnaký účel, aký bol sledovaný vzatím osoby do väzby. Pri posudzovaní jej opodstatnenosti má záruka prednosť pred pokračovaním väzby (I. ÚS 239/04, II. ÚS 38/05, II. ÚS 60/08). Naostatok v rozpore s dohovorom by bolo, ak by vnútroštátne právo vylučovalo v prípade niektorých trestných činov vôbec možnosť záruky (Caballero proti Spojenému kráľovstvu z 8. 2. 2000, S. B. C. proti Spojenému kráľovstvu z 19. 6. 2001). Ak osoba pozbavená osobnej slobody požiadala o nahradenie väzby zárukou, je súd rozhodujúci o väzbe povinný sa s touto žiadosťou náležite vysporiadať (I. ÚS 100/04, I. ÚS 239/04, II. ÚS 240/06).

42. K výhradám sťažovateľa týkajúcim sa nedostatočného posúdenia možnosti nahradenia jeho väzby menej invazívnymi opatreniami ústavný súd uvádza, že sťažovateľ je trestne stíhaný aj pre

obzvlášť závažný zločin a v takomto prípade možno väzbu v súlade s § 80 ods. 2 Trestného poriadku nahradiť menej invazívnymi prostriedkami len pri existencii výnimočných okolností prípadu. Táto požiadavka pritom predpokladá vyššiu mieru rizika, že sťažovateľ stíhaný za závažnú trestnú činnosť by v prípade prepustenia z väzby na slobodu pokračoval v trestnej činnosti (I. ÚS 250/2017, III. ÚS 423/2015). Pri trestnom stíhaní vedenom pre obzvlášť závažný zločin je preto v rámci uvedených východísk namieste zamerať pozornosť najskôr na ustálenie prítomnosti výnimočných okolností prípadu, ktoré predstavujú nevyhnutnú podmienku (*conditio sine qua non*) nahradenia väzby. Až následne po ich pozitívnom zistení možno skúmať možnosti substitúcie väzby konkrétnym menej invazívnym opatrením.

43. Sťažovateľ v súvislosti s tvrdenou existenciou výnimočných okolností poukazuje na vzťah k svojej maloletej dcére, ako aj na smrteľné ochorenie, ktorým trpí a ktoré sa mu vo výkone väzby zhoršuje. Ústavný súd pri posúdení tejto časti napadnutého uznesenia krajského súdu poukazuje na prvotné posúdenie relevantnosti týchto dôvodov v uznesení krajského súdu č. k. 5Tpo/62/2023-106 z 30. novembra 2023 (ktorých ústavnú konformnosť posúdil aj ústavný súd v bode 48 svojho uznesenia č. k. IV. ÚS 132/2024-26 z 18. marca 2024). Krajský súd poukázal na nemožnosť nahradenia preventívnej väzby sťažovateľa z dôvodu (i) povahy stíhanej trestnej činnosti (právne kvalifikovanej aj ako obzvlášť závažný zločin), (ii) páchanej na osobách „*chorých, vyššieho veku, ľahšie ovládateľných, manipulovateľných*“, ktorou sťažovateľ v rovine podozrenia (iii) spôsobil škodu vyššieho rozsahu, v dôsledku čoho podľa krajského súdu účel väzby nemožno dosiahnuť dohľadom probačného úradníka a ani „*obmedzením pohybu osoby len na určitú nehnuteľnosť, miesto, ani zákazom styku s konkrétnymi poškodenými, pretože tak nie je vylúčené prípadné páchanie obdobnej trestnej činnosti na iných poškodených*“, keďže ani „*Elektronický monitoring obvineného neposkytuje informáciu o osobe, s ktorou by sa obvinený stretol, kontaktoval, ani o tom, ako by obvinený voči iným osobám konal.*“. Ústavný súd konštatuje, že na aktuálnosti daných dôvodov sa nič nezmenilo ani v aktuálnom stave trestného konania vedeného proti sťažovateľovi.

44. Na zvýraznenie správnosti a ústavnoprávnej korektnosti záverov všeobecných súdov ústavný súd dodáva, že negatívny dopad väzobného stíhania na sťažovateľov rodinný život, ako aj zhoršenie zdravotného stavu sťažovateľa nemusia a mimo osobitných prípadov ani nemajú z hľadiska ustálenia potreby stíhania obvineného vo väzbe *ipso facto* predstavovať kruciálny faktor. Rodinné pomery sú definovateľné v prípade prakticky ktoréhokolvek obvineného a väzba, ak je nevyhnutná, predstavuje zákonný zásah do tomu zodpovedajúcich práv, keď na starostlivosť o rodinu v predmetnej situácii slúžia sociálnoprávne inštitúty právneho poriadku Slovenskej republiky. Pri odkaze na ďalšie okolnosti uvedené v bodoch 28 až 30 tohto odôvodnenia a v nadväznosti na ne, resp. v súvislosti s doplnením ústavnej sťažnosti je potrebné uviesť, že pri posúdení možnosti zabezpečiť sťažovateľovi potrebnú zdravotnú starostlivosť je z hľadiska súdu rozhodujúceho o väzbe, ako aj mimo takého konania rozhodujúce ako u každého iného obvineného odborné stanovisko špecializovaných orgánov zdravotnej starostlivosti v rámci Zboru väzenskej a justičnej stráže, ktoré ak vyhodnotia (samostatne alebo ak usúdia, že je to odborne potrebné, po konzultácii s iným zdravotníckym zariadením), že takú starostlivosť dokážu poskytnúť bez ohrozenia života a zdravia, nemôže byť taký ich záver sťažovateľom bez ďalšieho revidovaný s výsledkom nevyhnutnosti nahradiť jeho väzbu prostredníctvom rozhodnutia súdu. Otázkou zdravotného stavu sa zaoberali už skoršie rozhodnutia o väzbe sťažovateľa v predmetnom konaní a na uvedených záveroch nemohla nič zmeniť ani novopodaná, aktualizujúca príloha ústavnej sťažnosti. Je potrebné

skoršie závery rozvinúť v tom smere, že monitorovať namietané a sťažovateľom vo výkone väzby avizované zdravotné problémy je, a to *ex officio*, primárne úlohou väzenských orgánov, pričom ochrana života a zdravia sťažovateľa ako obvineného počas výkonu väzby nie je otázkou dôvodov väzby a ich náhrady v podstate týchto právnych inštitútov, ale otázkou zdravotnej starostlivosti vo výkone väzby (čo jej význam nijako neznižuje).

45. Zdravotný stav sám osebe bez špecifik prípadu vzhľadom aj na charakter zdravotného postihu neeliminuje zákonný dôvod väzby ani neznamená obligatórne nahradenie väzby zákonom ustanovenou garanciou; tým nie je dotknutý nárok obvineného na poskytnutie potrebnej zdravotnej starostlivosti (§ 16 zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov) v ústave na výkon väzby, v nemocnici pre obvinených a odsúdených alebo, ak to zdravotný stav vyžaduje, v inom zdravotníckom zariadení pri súčasnom strážení obvineného (§ 3 ods. 2 a 3 naostatok označeného zákona). Nie je teda z hľadiska ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia o väzbe (jej aktuálnych dôvodoch a jej náhrade) podstatná reakcia súdu na sťažovateľom tvrdený priebeh vývoja jeho zdravotného stavu (z povahy veci by takým faktorom nebol bez ďalších okolností vyvolaný dôvod na prepustenie z väzby), keďže na predmetné okolnosti musia oficiálne reagovať orgány Zboru väzenskej a justičnej stráže (samozrejme, aj v súvislosti s oznámením predmetných ťažkostí dotknutým obvineným). Ak je reakcia dotknutých orgánov nedostatočná, je potrebné využiť postup podľa deviatej hlavy zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov a v nadväznosti na to sa v prípade potreby obrátiť na príslušného prokurátora (druhý diel tretej časti zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov), ktorý má dostatočnú pôsobnosť na zjednanie nápravy prostriedkami podľa označeného zákona, pričom aj z časového hľadiska ide o dostupnejšie prostriedky nápravy, než domáhať sa poskytnutia potrebnej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom ústavnej sťažnosti (čo platí pre sťažovateľa aj aktuálne v jeho vlastnom záujme). Až pri zlyhaní iných využiteľných prostriedkov prichádza na základe princípu subsidiarity do úvahy obrátiť sa na ústavný súd. V tomto zmysle je z hľadiska ochrany pred mučením a iným neľudským zaobchádzaním vo vzťahu k tejto časti/obsahovému prvku ústavnej sťažnosti daný dôvod na jej odmietnutie pre neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde (využitie dotknutých prostriedkov nápravy totiž sťažovateľ neuvádza).

46. Ústavná sťažnosť teda bola v celom rozsahu odmietnutá. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ostalo bez významu zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2024

Libor Duľa
predseda senátu